

Ozora, Ozorai Pipó vára

2021. május 17. 19:06

Reneszánsz várkastély a tolnai dombok közt

A Tolna megye északi felén, a Sió mentén fekvő csendes kis település, Ozora központjában magasodik Ozorai Pipó vára, a mintaszerűen helyreállított, felújított reneszánsz várkastély történeti emlékeivel, érdekes kiállításával a régió egyik legnagyobb látnivalója. A kívülről egyszerűnek tűnő négyzetes épület romantikus, vadszölővel befuttatott, loggiás belső udvara, a gazdagon berendezett középkori termék, látványos enteriőrök, az ízlésesen kialakított, modern történelmi kiállítás kihagyhatatlan úticéllá teszi Zsigmond király kedvenc lovagjának székhelyét. A vár története

A várkastély keletkezésének története szorosan összefügg a talján **Filippo Scolari** kalandos pályafutásával. Az elszegényedett firenzei kereskedőcsalád sarjaként, 1369-ben napvilágot látott fiú korán elkerült napfényes hazájából, eleinte egy budai olasz kereskedőnek dolgozott, majd az ország egyik leghatalmasabb családjának, a **Kanizsaiaknak** szolgálatába állt. Az ekkortájt az esztergomi érseket is adó család simontornyai várának várnagyaként ismerkedett meg a szomszédos birtok, **Ozora** urának leányával és örökösével, **Borbálával**, akivel 1399-ben frigyre is lépett. A különleges képességű, ambiciózus olasz vitézre **Zsigmond király** is felfigyelt, egyre nagyobb feladatokkal bízva meg a magyarosan már **Ozorai Pipónak** hívott lovagot. A királyához haláláig hű **Pipó** temesi bánként, mint az ország délkeleti részének első számú főura a nyomuló török seregek elleni sikeres végvári harcok sorozatában is kitűnt, az ifjú **Hunyadi János** katonai karrierjét is egyengette.

1416-ban, királyi engedéllyel kezdte el építtetni **Ozorán** a várkastélyt, a gótikus stílusú erődítmény már 1423-ban állhatott, ekkor **Zsigmond királyt** személyesen is vendégül látta **Pipó**. A király legbizalmasabb híveit tömörítő **Sárkányos lovagrend** tagjaként, maga a vár ura valószínűleg csak ritkán tartózkodott **Ozorán**, idejének legnagyobb részét a budai királyi udvarban és a délvidéki csatatereken töltötte. A várat és a birtokot, felesége, **Borbála** igazgatta. 1426 végén hunyt el **Ozorai Pipó**, porhüvelyét, nagy megtiszteltetésként a székesfehérvári bazilikában, a magyar királyok sírhelyeinek közelében helyezték örök nyugalomra. Özvegye, a fiúörökösök nélkül maradt **Borbála** élete végéig lakott itt, majd a várat a **Hédervári** család szerezte meg. **Hédervári Ferenc** nándorfehérvári bán alakította át lakályos reneszánsz várkastéllyá az erődítményt a XVI. század elején.

Egy előző két ostromban már romossá váló várat végül 1545-ben foglalták el a környékbeli erősségekkel együtt **Szulejmán** szultán hadai. A főúri rezidenciát a törökök palánkvárrá alakították át, majd 1686-ban vették vissza a keresztény seregek **Ozora** várát. A XVII. század végén az **Esterházyak** tulajdonába került a birtok, 1730 körül a vár maradványaira barokk stílusú kastélyt emeltek. Az épület ekkor a család dél-dunántúli birtokainak központjaként és börtönként funkcionált, majd a XIX. század elejétől magtárnak használták. A raktározási szerep egészen az 1970-es évekig megmaradt, az államosított épületet csak az 1980-as években kezdték el régészetiileg feltárni, ill. újjáépíteni. 2002-ben fejezték be a rekonstrukciót, 2007 óta gondozza a műemlékfelügyelet a várkastélyt, jelenleg a **NÖF** kezelésében áll. Az utóbbi években is sok figyelmet kap **Pipó** vára, folyamatosan újulnak meg a kiállítások, 2015-ben a kerek sarokbástyák és az azokat összekötő külső falak téglaburkolattal kerültek visszaépítésre. **A vár látogatása**

A négyzetes alaprajzú, zárt belső udvaros várkastély a falu közepén, kis magaslaton, a barokk stílusú **plébániatemplom** mellett áll. A templom elől, melynek sarkán világháborús emlékmű áll, ahonnan szép kilátás nyílik a várra, az általános iskola épületét jobbról megkerülve jutunk a hajdani várárok felett átívelő hosszú **hídon** át a várkastély délnyugati homlokzatán nyíló bejáratához. A jegyek megváltása után érünk be a csodás, mediterrán hangulatú, loggiás, árka-dos, vadszölővel befuttatott **belső udvarba**, melynek közepén egy kút áll, néhány reneszánsz kort idéző szoborral, köztük Donatello Dávidjának másolatával. A várkastély emeleti termeit csak **vezetett túrával** járhatjuk be, a földszinten kialakított történelmi kiállítást azonban egyénileg is végig nézhetjük. A vezetett túra időtartama kb. 35-40 perc.

A vezetett, csoportos túra az udvarról indul, a földszinten lévő **középkori konyha** megtekintésével kezdődik. Az emeletre felsétálva kalauzolnak végig a gazdagon berendezett termék során, az első állomás **Borbála asszony hálószobája**, Ozorai Pipó felesége a kályha előtt ül korabeli, pompázatos ruhájában. A szoba érdekessége a méretes baldachinos ágy mellett, a korabeli fürdődézsza és az árnyékszék. Innen a **fegyverterembe** jutunk, melynek ékessége a **lovas páncélos** teljes fegyverzetű alakja, melyet még hitelesebbé tesz, hogy a ló egy valódi állat meglehetősen életszerű, kipreparált példánya. A középkori páncélok és fegyverek után a **várkapolnába** jutunk, ahol reneszánsz freskótöredékek is napvilágra kerültek, és itt őrzik **Szent György csontereklyéjét** egy díszes keresztben, melynek eredetiségét a kiállított oklevél is igazolja.

A díszes, kandallós **trónteremben** láthatjuk az **Ozorai Pipót** ábrázoló festményt, mely az olaszországi eredeti freskóról készült másolat. A mellette nyíló **ebédlő** az őrt álló barnamedve mellett gyönyörű mázas kályhájáról és nagyméretű fali szőnyegéről nevezetes. A következő termekben pár barokk kori enteriőr emlékeztet az **Esterházyak** korára, majd a túra a szobrokkal szegélyezett nagy előadóteremben ér véget. Mindenképpen érdemes megnézni még az eredeti régészeti leletekben gazdag, modern, informatív **történeti kiállítást** a földszinti termekben, ha van időnk még egy színvonalas 3D **filmvetítést** is végig ülhetünk. A hűvös pincében pedig egy közel háromméteres jegesmedve ijesztgeti a gyanútlan turistákat. A félemeleten kellemes kávézó várja a vendégeket.

Érdeemes körülsétálni a várkastélyt kívülről is, a kör alakú, alacsony sarokbástyákról szép kilátás nyílik az épület minden oldalára, a falura, a várfal tövében kialakított levendulásra.

A falu központjában, a piactéren áll a hajdani **Ozorai Nagyvendéglő** szépen felújított, barokk stílusú épülete, mely ottjártunkkor (2021. május) zárva volt, a honlap szerint az **Esterházy turisztikai információs- és fogadóközpont** működik falai közt. falán emléktábla áll, mely szerint **Petőfi Sándor** itt kezdte el csiszolgatni vándorszínész karrierjét 1841-ben. Az Ozorához, szülői szállal kötődő **Illyés Gyula** pedig itt írta meg híres Puszták népe c. művét. Írónkra, az

<http://kirandulastippek.hu/news/article/ozora-ozorai-pipo-vara>